

OPMANDSKENDELSE

afsagt mandag den 15. juni 2026

af fhv. højesteretspræsident Thomas
Rørdam

i faglig voldgift sag FV2025-332

Forhandlingsfællesskabet
(advokat Marc Malmbak Stounberg)

mod

Kommunernes Landsforening
for
Kommune 1
(advokat Christian K. Clasen)

Uoverensstemmelsen

Sagens hovedspørgsmål er, om Kommune 1 har overtrådt Aftale om kontrolforanstaltninger indgået mellem KL og Forhandlingsselskabet ved uden forudgående varsel at have anvendt lagrede oplysninger fra tjenestebilers GPS-trackere til kontrol af den effektive arbejdstid hos medarbejderne i aftenvagten i Hjemmeplejegruppe X, eller om oplysningerne blev tilgået og anvendt på baggrund af en konkret begrundet mistanke om pligtstridige forhold, således at kommunen ikke havde pligt til forudgående varsel af medarbejderne.

Klager, Forhandlingsfællesskabet, har

- 1) påstået Kommunernes Landsforening for Kommune 1 tilpligtet at anerkende, at kommunen har overtrådt Aftale om kontrolforanstaltninger ved at anvende lagrede oplysninger fra tjenestebilers GPS-trackere til kontrol af den effektive arbejdstid hos medarbejderne i Hjemmeplejegruppe X, og har
- 2) påstået Kommune 1 tilpligtet til Forhandlingsselskabet at betale en efter voldgiftsrettens skøn fastsat bod.

Indklagede, Kommunernes Landsforening for Kommune 1, har påstået frifindelse, subsidiært frifindelse mod betaling af en bod af rent symbolsk karakter.

Sagens behandling

Den mundtlige forhandling fandt sted den 10. juni 2026 hos Kommunernes Landsforening.

Sidedommerne for klageren var chefkonsulent Eva Agerlin og konsulent Nicholai Ejdum Kjølberg.

Sidedommerne for indklagede var souschef Christel Andersen og chefkonsulent Lars Ørskov.

Der blev afgivet forklaringer af A, B, C, D, E og F.

Der var efter votering ikke flertal for et resultat blandt sidedommerne. Afgørelsen er derfor truffet af opmanden.

Aftale om kontrolforanstaltninger

Den for sagen på det kommunale område gældende Aftale om kontrolforanstaltninger af 21. maj 2015, indgået mellem KL og Forhandlingsfællesskabet, indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

”...

§ 2. Formål

Formålet med denne aftale er at skabe størst mulig tryghed for de ansatte i forbindelse med en kommunes eventuelle anvendelse af kontrolforanstaltninger.

...

§ 3. Iværksættelse af kontrolforanstaltninger

Stk. 1.

Kommunen kan i medfør af ledelsesretten iværksætte kontrolforanstaltninger.

Stk. 2.

Kontrolforanstaltninger skal være sagligt begrundede i driftsmæssige årsager og have et fornuftigt formål. Kontrolforanstaltninger skal indrettes således, at der er et rimeligt forhold mellem formål og midler.

Stk. 3.

Kontrolforanstaltninger må ikke være krænkende over for medarbejderne, og de må ikke forvolde medarbejderne tab eller nævneværdige ulemper.

Bemærkning:

Bestemmelsen omfatter kontrolforanstaltninger, som fx alkoholtest og urinprøver.

Bestemmelsen Omfatter også iværksættelse af kontrolforanstaltninger i form af overvågning af ansatte, hvor overvågning sker via den ansattes anvendelse af digitale arbejdsredskaber eller via sikkerhedsudstyr i kommunen. Anvendelse af GPS, logning af internet ved brug af pc, videoovervågning, elektroniske nøglekort m.v. er eksempler på digitale arbejdsredskaber/sikkerhedsudstyr, som omfattes af bestemmelsen. Eksemplerne på digitale arbejdsredskaber og sikkerhedsudstyr ændrer sig i takt med den teknologiske udvikling.

§ 4. Information af de ansatte

Stk. 1.

Kommunen skal senest 6 uger forud for iværksættelsen af nye kontrolforanstaltninger jf. § 3 informere de ansatte.

Stk. 2.

Informationen skal som minimum indeholde oplysninger om kommunens overvejelser om de driftsmæssige begrundelser, hvilke oplysninger der tilvejebringes og håndteringen af disse oplysninger.

Stk. 3.

Hvis formålet med kontrolforanstaltningen vil forspildes ved en forudgående information, eller tvingende driftsmæssige grunde er til hinder herfor, skal kommunen informere de ansatte snarest muligt efter iværksættelsen af kontrolforanstaltningen samt redegøre for årsagen til, at der ikke kunne ske en forudgående information.

Stk. 4.

Den enkelte ansatte kan ikke meddele et samtykke til iværksættelse af kontrolforanstaltninger – hverken i forbindelse med ansættelsen eller på et senere tidspunkt.

Bemærkning:

Bestemmelsen i § 4 er ikke til hinder for at information om den enkelte ansatte tilvejebragt via digitale arbejdsredskaber/sikkerhedsudstyr kan anvendes, hvor der foreligger begrundet mistanke om misligholdelse eller strafbart forhold.

...”

Aftalen er senere erstattet af aftale af 14. juni 2024 om kontrolforanstaltninger.

Sagsfremstilling

I august 2017 opslog Kommune 1 følgende på kommunens intranet:

”I september og oktober installerer kommunen trackere i kommunens nye biler ...

Trackerne i kommunens biler er et værdifuldt led i kommunens flådestyring.

Formålet er helt generelt at følge bilernes kørsel, kørselsmønster, aktuelle placeringer og kilometerforbrug, og på den måde drage omsorg for, at bilerne giver størst mulig nytte og udnyttes bedst muligt. Trackingen er en nem, sikker og arbejdsbesparende måde at indsamle disse oplysninger på og sikre et samlet overblik over bilflåden.

Trackingen skal således

- Registrere hvor meget og hvornår, de enkelte biler kører, således at bilerne udnyttes bedst muligt, og kørselsudgifter dermed holdes nede
- Sikre at bilerne bliver indleveret til service med de foreskrevne serviceintervaller
- Sikre overblik over de køretøjer, som en afdeling har til rådighed, og deres aktuelle placering, således at nærmeste køretøj altid kan findes, identificeres og tages kontakt til
- Skabe overblik over ruter og besøg og bidrage til en effektiv planlægning af ruter
- Skabe dokumentation for, at kommunen har leveret serviceydelser eller været til stede på bestemte steder og tidspunkter
- Belyste forhold omkring færdselsuheld og skader på bilerne
- Beskytte bilerne mod indbrud og hærværk

Trackerne er fast monteret i bilerne, er ikke på nogen måde til gene for brugen af bilen, og er uden omkostninger for de enkelte afdelinger.
...”

Af referat fra MED-udvalgsmøde den 20. november 2018 i den kommunale hjemmepleje i Kommune 1 fremgår bl.a.:

GPS i tjenestebilerne – kontrol/overvågning:

GPS i tjenestebilerne – Udstyret bliver ikke brugt til at kontrollere de ansattes færden i arbejdstiden. Her bliver også nævnt at, der ikke er nogen form for systematisk kontrol, medmindre ved begrundet mistanke. Andre gange er det godt redskab til at se, de ansatte i virkeligheden gør det de skal (hvis en pårørende klager over, at hjemmehjælpen ikke kommer i hjemmet som de skal) – dette er med til at skabe tillid og ikke mistillid.”

Af referat fra MED-udvalgsmøde den 9. maj 2019 fremgår bl.a.:

”Overvågning via Bekey og iPads – bruges det og i hvilken forbindelse?

...

Der er ikke nogen procedure for regelmæssig kontrol via bekey, iPads og tracking men det bruges i de tilfælde, hvor der er grundlag for det. Eksempelvis har vi brugt bekey til at dokumentere, at vi havde været i hjemmet hos en borger – i en situation hvor de pårørende ikke mente, at vi havde det. Et andet eksempel er, at vi har brugt tracking på en bil, hvor kollegaerne til en medarbejder mente, at vedkommende holdt meget i egen/private indkørsel. Tracking i bilerne kan også bruges som ressourceoptimering ift ruterne.”

Den 13. august 2021 sendte leder af hjemmeplejen i Kommune 1 D følgende mail til alle medarbejdere i hjemmeplejen:

”Tilbage i 2017 indførte Kommune 1 trackere i sine tjenestekøretøjer, som en del af kommunens flådestyring.

Vi har desværre i en periode forsømt at orientere nyansatte om dette og vi vil derfor sikre at dette bliver en fast del af introduktionsprogrammet fremadrettet.

Jeg sender derfor denne mail for at orientere om disse trackere samt deres formål.

Nedenstående er fra den oprindelige information:

[Herefter blev det ovenfor citerede opslag på kommunens intranet af august 2017 gengivet.]

Hvis I har spørgsmål til ovenstående må I endelig bare spørge hjemmeplejelederne.”

Af Kommune 1s underretning af 13. august 2021 om indsamling og opbevaring af personoplysninger fremgår bl.a.:

”Tjenestebiler

Størsteparten af kommunens nye tjenestebiler er forsynet med fast monterede GPS-trackere. Det betyder, at kommunen kan følge bilens kørsel, rute, hastighed, kilometerforbrug og placering over tid. Trackeren registrerer ikke direkte, hvem der fører bilen. Da bilen enten bookes personligt via Outlook eller bruges i faste arbejdsplaner for rutekørsel i hjemmeplejen vil kommunen, ved mistanke om misbrug af en tjenestebil, som regel kunne knytte en medarbejder til at være fører af den enkelte bil på et givet tidspunkt.”

Af Kommune 1s instruks vedrørende sundhedsfaglig dokumentation af december 2023 fremgår bl.a.:

”Personalet er ansvarligt for at ajourføre/vedligeholde allerede indtastet dokumentation, hvis der er ændringer eller nye oplysninger, som har betydning for borgeren, f.eks. ændringer i borgerens helbredsmæssige oplysninger, observationer fra den daglige pleje samt oplysninger fra MedCom korrespondancer osv.”

Med virkning fra den 1. januar 2023 blev E ansat som gruppeleder for Hjemmeplejegruppe X i Kommune 1.

Den 9. august 2023 sendte en medarbejder i hjemmeplejens aftenvagt følgende mail til en anden medarbejder cc E:

” ...

Jeg er desværre nød til at oplyse dig, om konsekvenserne ved at køre fem i stedet for seks personale i aftenvagt.

Der er ikke tid til at rehabilitere, og man er derfor nød til at udføre mange situationer hos borgerne, som ville gøre gavn hos den enkelte borger på sigt.

Jeg har en dag ikke holdt spisepause med mine kolleger. Jeg synes at der går en masse viden tabt, som man naturligt ville spørge sine kolleger om, for at udføre sine opgaver på en mest effektiv måde, og så er 8 timer rigtig lang tid at arbejde i, uden nogen form for pauser.

Samarbejdsvilligheden daler betydeligt, når jeg hører en kollega spørge om hjælp, men ikke får den, da alle mener at have travlt og derimod må køre hurtigere og korte besøg af hos borgere for at kunne nå sin tur, ikke bare et par dage, men de sidste mange uger.

Blot et nødkald er nu forskellen på, om man kan nå at holde pause med sine kolleger.

Jeg tror at vi skal spørge os selv, hvilken slags hjemmepleje vi gerne vil tilbyde i Hjemmeplejegruppe X, man kan vælge en omsorgsfuld og professionel hjemmepleje, eller det modsatte.”

I august 2023 blev E lært op i funktionerne i kommunens flådestyringssystem.

Om Es iagttagelser under oplæringen og om de efterfølgende undersøgelser ved brug af lagrede oplysninger fra GPS-udstyret i hjemmeplejens biler henvises til forklaringerne og til det anførte i afsnittet om opmandens begrundelse og resultat.

Den 21. august 2023 blev alle 13 medarbejderne i Hjemmeplejegruppe Xs aftenvagte indkaldt til tjenstlige samtaler. Af indkaldelserne fremgår bl.a.:

”Baggrunden for den tjenstlige samtale er, at din leder været en stikprøvekontrol i kørselssystemet har konstateret, at du har holdt pauser i langt større omfang end hvad der er tilladt efter overenskomsten og reglerne på området.

Følgende dage har der været konstateret stikprøvekontrol:

...

Formålet med samtalen er at drøfte ovenstående med dig.

På baggrund af samtalen vil det blive vurderet om der er grundlag for at tildele dig en tjenstlig sanktion.

...”

Efter de tjenstlige samtaler blev der meddelt advarsler til 10 af medarbejderne, mens én medarbejder fik en irettesættelse. 2 medarbejdere blev ikke sanktioneret, da de i mellemtiden havde opsagt deres stillinger.

Vidneforklaringer

A har forklaret bl.a., at hun har været ansat som SOSU-hjælper i Hjemmeplejegruppe X fra 2020 til 2023, og at hun gjorde tjeneste i aftenvagten.

Det er rigtigt, at medarbejderne i aftenvagten ofte holdt pauser, der varede mere end de normerede 29 minutter, men tiden blev ikke bare brugt på afslapning, idet de også sparrede med kollegaerne om faglige spørgsmål, gennemførte e-learning kurser og gjorde rent mv. De var endvidere stand by på nødkald fra borgere. Lange pauser skyldtes, at hjemmebesøgene ikke altid tog den tid, der var afsat. F.eks. kunne det tænkes, at en opgave med at varme mad faldt bort fordi vedkommende borger havde besøg af familie, som påtog sig opgaven. Besøg kunne tage kortere eller længere tid end den afsatte tid, og arbejdstiden afhang også af antallet af nødkald fra borgere. Hvis man kom bagefter, trådte kollegaerne typisk til med hjælp. Hvis man kom foran, var der ikke andet at gøre, end at opholde sig i hjemmeplejens grupperum. Man kunne ikke opfinde opgaver. Hun har aldrig hørt om klager fra borgerne om for korte besøg.

B har forklaret bl.a., at hun er Relation 1 til A. Hun har været ansat som SOSU-hjælper i Hjemmeplejegruppe X fra 2017, indtil hun på grund af sagen opsagde sin stilling i november 2023. Hun gjorde tjeneste i aftenvagten.

Om pauser og besøg af borgere har hun i det væsentlige forklaret i overensstemmelse med As forklaring.

C har forklaret bl.a., at hun har været ansat som SOSU-assistent i Hjemmeplejegruppe X fra 2019. Hun er fortsat ansat og gør tjeneste i aftenvagten.

Om pauser og besøg af borgere har hun i det væsentlige forklaret i overensstemmelse med As forklaring.

D har forklaret bl.a., at han har været områdeleder af hjemmeplejen i Kommune 1 siden 2018. Hjemmeplejen i kommunen er inddelt i XX-antal grupper med dag- og aftenvagt i alle grupper. Hjemmeplejegruppe X er en af de XX-antal grupper. Der er i alt ansat ca. 380 medarbejdere i hjemmeplejen, og hjemmeplejen leverer ca. 5.000 timers service til ca. 1.200 borgere om ugen. De XX-antal gruppeledere referer til ham. Hjemmeplejen får opgaverne af Myndighed, som fastlægger, hvilken hjælp den enkelte borger skal have. Hvis en borgers behov ændrer sig, skal der ske indberetning til Myndighed, som derefter justerer borgerens hjælp. Medarbejderne i hjemmeplejen har ansvaret for at gøre opmærksom på ændringer i borgernes behov. Hjemmeplejen får betaling af Myndighed i henhold til den visiterede tid.

Forevist en opgørelse over anvendt tid pr. besøg for ”medarbejder 2” den 17. august 2023, hvoraf det fremgår, at der ved 13 besøg var visiteret i alt 415 minutter, men kun anvendt ca. 220 minutter, forklarede han, at det er en meget voldsom difference, som indicerer, at borgerne ikke har fået den hjælp, de var visiteret til, og at Myndighed har betalt for ydelser, der ikke er blevet leveret.

Der er afsat 29 minutter til pause i aftenvagten. Det er rigtigt, at der kan komme nødkald, men opgaver som e-learning udføres ikke i pauserne. De skemalægges særskilt. Han lægger ikke vægt på, at der ikke har været klager fra borgerne, da de ikke ved, hvor megen tid, der er afsat til besøgene.

De forskellige informationer fra kommunen om brug af GPS-oplysninger er udsendt til alle medarbejdere i hjemmeplejen. Der har ikke været overvejelser om at benytte GPS-oplysninger til kontrol af medarbejderne uden for situationer med konkret mistanke om misligholdelse eller strafbare forhold.

Han blev vred, da E fortalte ham om de iagttagelser, hun havde gjort under oplæringen i GPS-systemet. De var enige om, at det måtte undersøges, om det var et generelt fænomen, at der blev holdt for lange pauser.

Efter at resultatet af undersøgelserne forelå, deltog han i overvejelser om, hvad der skulle gøres. Det blev herunder overvejet, om der skulle gennemføres bortvisninger, men det endte med advarsler, da det ville skabe problemer at skille sig af med alle medarbejdere på aftenvagtholdet på én gang.

D har forklaret bl.a., at hun i januar 2023 blev ansat som gruppeleder for Hjemmeplejegruppe X. Hun har baggrund som SOSU-assistent og har diplom i ledelse. Hun stod for den daglige drift og havde personaleansvar. Hun havde ansvaret for ca. 35 medarbejdere, herunder 13 i aftenvagten.

Som ny leder skulle hun oplæres i GPS-systemet. Denne oplæring fandt sted i august 2023. Hun havde ikke forud for oplæringen hørt om en usund pausekultur. Hun havde hørt, at var for mange på arbejde i nattevagten, og det blev derfor besluttet af bemandede aftenvagten med 5 medarbejdere i stedet

for 6. Dette førte til reaktioner, herunder mailen af 9. august 2023 fra en medarbejder. Hvis en medarbejder under et besøg hos en borger ikke udfører alle de opgaver, borgeren er visiteret til, skal det noteres. Hvis der generelt er afsat for megen eller for lidt tid til en borger, skal medarbejderen indberette det. Pause under aftenvagten indledes typisk mellem kl. 18.30 og kl. 19.00. Pausen er normeret til 29 minutter, og den kan konkret være lidt længere eller lidt kortere.

Under oplæringen i GPS-systemet viste den for systemet ansvarlige medarbejder (G), hvad systemet kunne. G viste hende herunder en tilfældig bils bevægelser en tilfældig dag. Hun bemærkede, at bilen under aftenvagten havde holdt stille i ca. 1 ½ time. G oplyste, at systemet viste, at bilen havde holdt stille ved hjemmeplejens grupperum. Derefter viste G hende en anden tilfældig bil den samme dag, og også her viste det sig, at bilen havde holdt stille i ca. 1 ½ time ved grupperummet. Da hun få dage før oplæringen havde modtaget mailen af 9. august 2023 fra en medarbejder om konsekvenserne af, at man var gået fra 6 til 5 medarbejdere på aftenvagten, bad hun G om at vise hende nogle af eller alle aftenvagtens benyttede biler den 8. august 2023, så hun kunne se, hvor hårdt medarbejderne var spændt for. Billedet var det samme som med hensyn til de to første biler, nemlig at alle undersøgte biler havde holdt stille ved grupperummet under aftenvagten i væsentligt længere tid end de normerede 29 minutter.

Hun erklærede sig enig i følgende, som er anført i svarskriftets pkt. 5.8 og 5.9:

”Da der som led i oplæringen i flådesystemet skulle genereres endnu et oversigtsbillede over samtlige biler, foreslog E – med den ovenfor citerede henvendelse en mente – at de ved det næste opslag i systemet kunne tage udgangspunkt i datoen forud for medarbejderens bekymringsskrivelse, dvs. den 8. august 2023.

E kunne i den forbindelse konstatere, at de to forudgående observationer ikke udgjorde enkeltstående tilfælde, men at der tværtimod tegnede sig et mønster af, at samtlige af aftenvagtens biler i forbindelse med pausen konsekvent holdt parkeret i lange tidsrum ved grupperummet – tidsrum som for E ikke umiddelbart lod sig forklare ...”

Da der således tegnede sig et billede af et generelt problem, kontaktede hun dagen efter sin leder D, og de besluttede, at der skulle gennemføres yderligere undersøgelser ved brug af GPS-systemet for at afklare problemets omfang.

Hun udvalgte 13 dage i perioden fra den 24. marts til den 17. august 2023. Dagene var for så vidt tilfældige, men det blev sikret, at undersøgelsen kom til at dække samtlige medarbejdere i aftenvagten.

Efter resultatet af de yderligere undersøgelser blev 10 medarbejdere tildelt advarsler, én medarbejder blev tildelt en irettesættelse og 2 medarbejdere blev ikke sanktioneret, fordi de i mellemtiden havde opsagt deres stillinger.

E har forklaret bl.a., at hun er personalejurist i Kommune 1. Hun blev involveret i sagen efter den indledende dialog mellem E og D om iværksættelse af yderligere undersøgelser. Der var behov for at få undersøgt, om der var tale om enkeltstående tilfælde af afholdelse af for lange pauser, eller om der var tale om et generelt problem.

Kontrolaftalen var ikke inde i billedet, før FOA bragte den op i det forløb, som blev indledt med indkaldelserne af medarbejderne til tjenstlige samtaler.

Parternes argumenter

Klager har anført bl.a., at Kommune 1 har handlet i strid med kontrolaftalen ved at bruge GPS-oplysninger fra tjenstebilerne til at kontrollere medarbejderne i Hjemmeplejegruppe X, og at kommunen som følge heraf skal betale en bod til forhandlingsfællesskabet.

Kommunens anvendelse af GPS-oplysninger fra tjenstebiler til kontrol af medarbejdernes effektive arbejdstid er en kontrolforanstaltning, som er omfattet af kontrolaftalen. Kommunen havde ikke orienteret medarbejderne om, at GPS-systemet kunne anvendes til kontrol af de ansattes effektive arbejdstid. Såfremt kommunen havde ønsket at anvende GPS-systemet til kontrol af de ansattes effektive arbejdstid, skulle dette have været varslet i overensstemmelse med kontrolaftalens § 4, stk. 1 og 2, så medarbejderne og FOA havde haft mulighed for at gøre indsigelse. Det er ikke tilstrækkeligt, at kommunen orienterede om, at der var indsat GPS-trackere i tjenstebilerne, og at formålet helt generelt var at følge bilernes kørsel, kørselsmønster, aktuelle placeringer og kilometerforbrug for på den måde at drage omsorg for, at bilerne blev udnyttet bedst muligt. Kommunen forsikrede på MED-udvalgsmødet den 20. november 2018 om, at GPS-udstyret i tjenstebilerne ikke ville blive brugt til at kontrollere de ansattes færden i arbejdstiden.

Det bestrides ikke at der hos Hjemmeplejegruppe X tidligere kan have været en kultur med for lange pauser i arbejdstiden. Det er imidlertid uden betydning for spørgsmålet om overtrædelse af kontrolaftalen, om den uretmæssige kontrol af medarbejderne påviser uregelmæssigheder fra medarbejdernes side eller ej. En anvendelse af GPS-oplysninger i strid med kontrolafgiften kan ikke efterfølgende retfærdiggøres med de fund, som den uberettigede anvendelse af oplysningerne måtte medføre.

Der forelå ikke begrundet mistanke om misligholdelse eller strafbare forhold, da den nyansatte gruppeleder i forbindelse med undervisningen i flådestyringssystemet ved et tilfælde blev opmærksom på en GPS-oplysning om en tjenstebil, der holdt stille i længere tid ved personalestuen. Der forelå på tilsvarende vis ikke en begrundet mistanke om misligholdelse eller strafbare forhold mod samtlige ansatte i Hjemmeplejegruppe X, som berettigede kommunen til at anvende GPS-oplysninger til brug for kontrol af den effektive arbejdstid for alle medarbejdere i hjemmeplejegruppen. Kommunen oplyste i indkaldelserne til de tjenstlige samtaler, at medarbejderne var kontrolleret ved en "stikprøve". En stikprøve er en tilfældig udvalgt prøve fra en større mængde og dermed ikke baseret på en begrundet mistanke. Der var ingen klager fra borgere og pårørende eller faktiske omstændigheder i øvrigt, der underbyggede gruppeledernes mistanke. Den begrundede mistanke, som ifølge indklagede skulle berettige anvendelsen af GPS-oplysninger til kontrol af medarbejderne, opstod udelukkende på baggrund af anvendelsen af selv samme GPS-oplysninger. En begrundet mistanke kan ikke opstå ved brug af selv samme information, da kontrolaftalens krav om begrundet mistanke ellers bliver indholdsløst. Det ses desuden af høringssvarene, at medarbejderne varetog forskellige arbejdsopgaver, mens de opholdt sig i grupperummet, såsom opkald til sygeplejersker, gennemgang af døgnrytmer og e-learning. Det forhold, at en tjenstebil var parkeret ved grupperummet i længere tid, vidnede dermed ikke automatisk om et pligtstridigt forhold, endsiges misligholdelse.

Kommunen skal som følge af overtrædelsen af kontrolaftalen betale en bod til Forhandlingsfællesskabet. Der foreligger skærpende omstændigheder, som skal tages i betragtning ved fastsættelsen af boden, især som følge af, at kommunens uberettigede anvendelse af GPS-oplysningerne rettede sig mod samtlige medarbejdere i Hjemmeplejegruppe X og strakte sig over et længere tidsrum.

Indklagede har anført bl.a., at indklagede tilvejebragte oplysningerne om omfanget af de 13 aftenvagters afholdte pauser på baggrund af en konkret begrundet mistanke om pligtstridigt forhold, og at indklagede som følge heraf ikke i henhold til kontrolaftalen havde pligt til forudgående at informere medarbejderne herom, hvorfor der bør ske frifindelse.

Lederen af Hjemmeplejegruppe X konstaterede tilfældigt under oplæring i hjemmeplejens flådesystem, at to forskellige tjenestebiler under samme vagt uafhængigt af hinanden holdt parkeret i et umiddelbart uforklarligt langt tidsrum foran grupperummet. Lederen opdagede videre, at tjenestebilerne endda også på en underbemandet aftenvagts, hvor en af medarbejderne den følgende morgen havde udtrykt bekymring over, at aftenvagterne havde haft travlt til at nå de i visitationerne og køreplanerne fastlagte besøg, havde holdt parkeret foran grupperummet i tilsvarende uretmæssigt lange tidsrum. Baggrunden for, at ledelsen iværksatte en opfølgende kontrol af tjenestebilernes kørselsmønster var dermed en konkret og begrundet mistanke om, at hjemmeplejegruppens 13 aftenvagter konsekvent holdt uretmæssigt lange pauser, hvorved borgerne ikke modtog pleje og omsorg i den tid, som de var visiteret til, og som der i henhold til køreplanerne var afsat tid til. Kontrolaftalen var i medfør af bemærkningerne til aftalens paragraf 4 således ikke til hinder for, at kommunen i medfør af ledelsesretten udførte den opfølgende kontrol af tjenestebilernes kørselsmønster, uden at foretage forudgående varsel af de enkelte medarbejdere. Det er i den sammenhæng uden betydning, at der er tilvejebragt oplysninger om flere medarbejdere, idet der konkret har foreligget mistanke i forhold til hver enkelt af de omfattede medarbejdere. Resultatet af den opfølgende kontrol bekræftede i øvrigt den begrundede mistanke for så vidt angår samtlige aftenvagter i gruppen, hvilket understøtter, at den foreliggende mistanke var berettiget.

Klagers synspunkt om, at en mistanke ikke kan opstå ved brug af den samme information som den, der anvendes ved kontrollen uden forudgående varsel, bestrides. Det afgørende må i denne sammenhæng være, om mistanken reelt er opstået i forbindelse med en tilsigtet kontrol, eller om mistanken – som det er tilfældet i den foreliggende sag – er opstået på tilfældig måde i forbindelse med en sædvanlig driftsmæssig anvendelse af de pågældende oplysninger uden kontrolmæssig hensigt.

At den opfølgende kontrol, der blev foretaget, er betegnet som en stikprøvekontrol, skal ses i lyset af, at der alene blev foretaget en kontrol af tilfældigt udvalgte dage i perioden fra marts 2023 til august 2023. Dette ændrer imidlertid ikke på, at gruppeledernes mistanke reelt rettede sig mod samtlige aftenvagter i gruppen, eftersom hun i forbindelse med sine observationer konstaterede, at samtlige af aftenvagtens biler i forbindelse med pausen den 8. august 2023 holdt parkeret i lange tidsrum ved grupperummet. Det fastholdes derfor at det var berettiget, at der blev foretaget en opfølgende kontrol af samtlige aftenvagter, hvorved bemærkes, at det i øvrigt viste sig, at mønstret gjorde sig gældende for dem alle.

I øvrigt bemærkes, at gruppelederen på tidspunktet for flådestyringsoplæringen alene kunne se kørselsmønstre for de respektive biler, mens det ikke af flådestyringssystemet fremgik, hvilke medarbejdere der på de pågældende vagter havde kørt de respektive biler. En endelig konstatering af,

hvem der havde kørt de respektive biler på de pågældende dage, forudsatte således, at gruppelederen efterfølgende via øvrige oplysninger dannede sig et overblik over hvem der havde kørt bilerne.

Hvis voldgiftsretten måtte finde, at kontrolaftalen er tilsidesat, er der ikke grundlag for at pålægge bod, subsidiært alene en symbolsk bod, idet det må tillægges betydning, at sagen vedrører et tvivlsomt fortolkningsspørgsmål, og at de materielle betingelser for at iværksætte kontrolforanstaltninger, jf. kontrolaftalens § 3, må anses for at have været opfyldt.

Opmandens begrundelse og resultat

Sagens hovedspørgsmål er, om Kommune 1 har overtrådt Aftale om kontrolforanstaltninger af 21. maj 2015, indgået mellem KL og Forhandlingsselskabet, ved uden forudgående varsel at have anvendt lagrede oplysninger fra tjenestebilers GPS-trackere til kontrol af den effektive arbejdstid hos medarbejderne i aftenvagten i Hjemmeplejegruppe X, eller om oplysningerne blev tilgået og anvendt på baggrund af en konkret begrundet mistanke om pligtstridige forhold, således at kommunen ikke havde pligt til forudgående varsel af medarbejderne.

Med virkning fra den 1. januar 2023 blev E ansat som gruppeleder for Hjemmeplejegruppe X i Kommune 1.

I august 2023 blev hun lært op i funktionerne i kommunens flådestyringssystem, hvor kommunen bl.a. via lagrede oplysninger fra GPS-udstyr i hjemmeplejens biler kunne se, hvor bilerne havde kørt og været placeret.

Jeg lægger efter bevisførelsen til grund, at den medarbejder (G), der stod for oplæringen, bl.a. viste E en tilfældig bils kørsel og placeringer på en tilfældig dag. Hun bemærkede i den forbindelse, at bilen under aftenvagten havde holdt parkeret i ca. 1 ½ time ved hjemmeplejens grupperum. Jeg lægger endvidere til grund, at E fik vist en anden tilfældig bils kørsel og placeringer den samme dag, og at hun også her bemærkede, at bilen havde holdt parkeret i ca. 1 ½ time ved grupperummet under aftenvagten. Iagttagelserne vedrørende de to biler undrede hende, da den normerede pausetid for medarbejdere i aftenvagt var 29 minutter.

E havde den 9. august 2023 modtaget en mail fra en medarbejder i aftenvagten med en redegørelse for, at der efter medarbejderens opfattelse som følge af en beslutning om, at kun fem og ikke som tidligere seks medarbejdere skulle køre i aftenvagten, ikke var tilstrækkelig tid til at udføre de visiterede opgaver og til at holde pause. Jeg lægger til grund, at E på den baggrund efter de ovennævnte iagttagelser vedrørende de to biler bad G om at få vist en oversigt over alle aftenvagtgruppens biler dagen før mailen, dvs. den 8. august 2023, således at hun kunne se, hvor hårdt medarbejderne på aftenvagten var spændt for. Oversigten viste, at alle biler, som havde været anvendt til kørsel den pågældende dag, havde holdt parkeret ved grupperummet i væsentligt længere tid end den normerede pausetid på 29 minutter.

Iagttagelserne under oplæringen skabte efter Es forklaring en mistanke hos hende om, at alle 13 medarbejdere i aftenvagten konsekvent holdt for lange pauser.

Efter at hun dagen efter havde orienteret sin leder, D, om sine iagttagelser og sin mistanke, blev de enige om, at der skulle iværksættes yderligere undersøgelser af aftenvagtmedarbejdernes

pausemønstre ved brug af de lagrede GPS-oplysninger, og der blev herefter foretaget kontrol af alle biler på 13 udvalgte dage i aftenvagten i perioden fra den 24. marts 2023 til den 17. august 2023. Ved udvælgelsen af dagene blev det sikret, at undersøgelsen kom til at omfatte alle 13 medarbejdere i aftenvagten. Det bemærkes, at kommunen ved at kombinere GPS-oplysningerne med registreringer af, hvilke medarbejdere der havde kørt i hvilke biler de enkelte dage, kunne knytte GPS-parkeringsoplysningerne til bestemte medarbejdere.

På baggrund af resultatet af disse undersøgelser blev alle medarbejdere i aftenvagten indkaldt til tjenstlige samtaler, og der blev efterfølgende meddelt advarsler til 10 af medarbejderne, mens én medarbejder fik en irettesættelse. 2 medarbejdere blev ikke sanktioneret, da de i mellemtiden havde opsagt deres stillinger.

Jeg finder efter det anførte, at de to første iagttagelser af parkering af to af hjemmeplejens biler ved grupperummet under Es oplæring skete tilfældigt som led i hendes oplæring i flådestyringssystemets funktioner, og at disse iagttagelser derfor ikke havde karakter af kontrolforanstaltninger efter aftalen af 21. maj 2015 om kontrolforanstaltninger.

Derimod finder jeg, at den videre anvendelse af lagrede GPS-oplysninger til undersøgelse af alle biler, som havde været anvendt til kørsel under aftenvagten den 8. august 2023, og især til den efterfølgende undersøgelse af alle biler på 13 udvalgte dage i aftenvagten i perioden fra den 24. marts 2023 til den 17. august 2023 havde karakter af kontrolforanstaltninger, da disse undersøgelser blev foretaget med henblik på at afklare, om medarbejderne havde holdt for lange pauser, dvs. til kontrol af medarbejdernes arbejdstid.

Jeg lægger efter bevisførelsen til grund, at kommunen ikke forud for disse undersøgelser havde varslet iværksættelse af kontrolforanstaltninger i medfør af § 4, stk. 1 og 2, i aftalen om kontrolforanstaltninger i videre omfang, end hvad selve aftalen gav mulighed for efter bemærkningen til aftalens § 4, hvorefter § 4 ikke er til hinder for, at information om den enkelte ansatte tilvejebragtes ved bl.a. GPS-udstyr kan anvendes i tilfælde af begrundet mistanke om misligholdelse eller strafbare forhold.

Spørgsmålet er derfor, om der var en begrundet mistanke om, at samtlige 13 medarbejdere i hjemmeplejegruppens aftenvagt havde misligholdt deres forpligtelser i ansættelsesforholdet ved at holde for lange pauser.

Jeg finder, at Es iagttagelser under oplæringen nok skabte en vis mistanke om et mønster med hensyn til for lange pauser blandt aftenvagtens medarbejdere, men at der ikke var skabt en tilstrækkeligt begrundet mistanke om, at alle 13 medarbejdere holdt for lange pauser. Dette gælder både med hensyn til den mistanke, som lå til grund for undersøgelsen af de biler, som havde været anvendt til kørsel i aftenvagten den 8. august 2023, og med hensyn til den mistanke, som lå til grund for den efterfølgende undersøgelse af alle hjemmeplejens biler på 13 udvalgte dage i aftenvagten i perioden fra den 24. marts 2023 til den 17. august 2023. Begge disse undersøgelser havde karakter af kontrolforanstaltninger rettet mod hele medarbejdergruppen uden tilstrækkelig konkret begrundet mistanke mod de enkelte medarbejdere.

Efter det anførte var kommunens anvendelse af lagrede GPS-oplysninger til undersøgelse af de biler, som havde været anvendt til kørsel i aftenvagten den 8. august 2023, og til den efterfølgende

undersøgelse af alle biler på 13 udvalgte dage i aftenvagten i perioden fra den 24. marts 2023 til den 17. august 2023 i strid med aftalen om kontrolforanstaltninger.

Under hensyn til, at de uberettigede undersøgelser omfattede en større gruppe medarbejdere og strakte sig over flere dage fordelt over et tidsrum på ca. 5 måneder, finder jeg, at Kommune 1 skal betale en bod på 50.000 kr. til Forhandlingsfællesskabet.

Herefter tager jeg klagers påstand 1 til følge, og jeg tager klagers påstand 2 til følge med 50.000 kr.

Thi bestemmes

Kommunernes Landsforening for Kommune 1 skal anerkende, at kommunen har overtrådt Aftale om kontrolforanstaltninger ved at anvende lagrede oplysninger fra tjenestebilers GPS-trackere til kontrol af den effektive arbejdstid hos medarbejderne i Hjemmeplejegruppe X.

Kommune 1 skal til Forhandlingsselskabet betale en bod på 50.000 kr.

Parterne skal betale egne sagsomkostninger og skal hver betale halvdelen af opmandens honorar.

Thomas Rørdam